

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectori.

Nr. 12.

Brasiovu 15. Iuniu 1872.

Anulu V.

S u m a r i u : Hyeronimu Savonarola si Pap'a Alessandru VI. Borgia. (Continuare.) — Solemnitatea de inmormentare a lui Ioanu Eliadu Radulescu. (Fine.) — Proba de limba romanésca. (Continuare.) — Ordinea lucrariloru adun. gen. a XII. — Anunciu. — Procesu verbale. — Pentru espositiunea universala d'in an. 1873.

Hyeronimu Savonarola si Pap'a Alessandru VI. Borgia.

(Continuare.)

Se vede cu tôte acestea, cà parentii calugari totu avea respectu fôrte mare de flacarele focului si cà cu totu fanatismulu loru, totu le mai placea viéti'a decâtu mórtea, pentrucà cert'a d'intre ei nu mai voiá se ia capetu anume asupra modului cumu se intre in flacarile focului, si alte nebunii calugaresci. Intr'a- ceea locuitorii de tôte clasele petrecea in una agitatiune cu atátu mai irritata, cu càtu fanaticii sciusera se amestece cestiunele politice ale republicéi si se lege chiaru essistenti'a ei de asemenea incercari ale fanaticiloru. In fine guberniulu Florentiei ne mai potendu suferi acea stare a lucruriloru, a decretatu in termini cathgorici, cà pe 7. Aprile 1498 construinduse rugulu de focu pe atátu de mare pre càtu se póta sta si arde cu elu doi calugari, in aceeasi di dominicanulu Dominicu Bonvici dela Pescia va trebui se intre in focu pentru Savonarola, éra franciscanulu Andreiu Rondinelli pentru adversarii celuia, cá asia se se faca proba deplinu. Acumu inse urmà una d'in scenele cele mai neusitate si mai tragicomice. Piat'a publica si tôte ferestrele caseloru era plene inghesuite de ómeni, cá si cumu aru fi fostu intr'unu asia numitu Circus d'in Rom'a antica, unde se luptá ferele selbatece, séu ómenii cu ele si gladiatorii; toti calugarii dominicani si franciscani se aflá de facia in despartimente anumite pentru ei. Rugului i se si dedese focu; momentele supreme se apropiá. Candu colo, éta cà franciscanii afla cà s'aru fi calcatu nu sciu ce forme, éra dominicanulu Domenico Bonvici puse conditiune noua, cà elu numai asia se va arunca in focu, déca i se va concede cá se duca cu sine si s. cuminecatura, adeca cumu este in eclesi'a apusena hosti'a. De aci se porni éراسi una cert'a furiósa, care durá câteva óre, pàna candu d'in rugu remasera numai tetiuni si cenusie. Orice intielegere a fostu imposibile, ceea ce se póte esplica usioru, pentrucà in fine, ori-càtu era de furiosu fanatismulu calugarescu, dara instinctulu conservarei vietiei totu era si mai potente, de aceea cautá fiacare preteste de nimicu pentru cá se isi scape viéti'a. Cu tôte acestea franciscanii sciura a se folosi astadata multu mai bene de momentele iritatiunei ge-

nerale si de impatienti'a plebei fanatisate, pentrucà incepura se strige in gur'a mare: Auditi auditi blasfemia, auditi eresu spurcatu, cumu voliescu dominicanii se'si apere menciunile loru cu puterea santei cuminecature! Atunci publiculu desgustatu in gradulu supremu cà-ci nu i se dede ocaziune de a vedé doi calugari nebuni ardiendu in focu, se respandí care in càtrau pe la casele sale, ducèndu inse parte mare opiniunea ce'si formase cu acea ocaziune, cà Savonarola n'ar fi decâtu unu insielatoriu. De aci, in locu de laude si glorificari, se audia numai bajocure si injurature. Asia a fostu favórea plebei de candu lumea, si mare nebunu acela care pune temeliu si se bucura de densa.

Indata d'in acelea momente càtiva strengari si berbani desfrenati si perde-vera, carii se simtiseru mai de multeori loviti prin predicele lui Savonarola, incepura a se amesteca p'intre plebe, dandu'i de mancatu si de beutu, pàna ce o irritara in acelu gradu, in càtu la duoe dile luà cu asaltu si cu versare de sange, monastirea St. Marcu, in care locuía Savonarola, éra pe acesta si pe mai multi amici si invetiacei de ai sei ii hafira in prinsóre. Intre cei incaptivati era si Domenico si Silvestro Marussi. Fienducà cu ocaziunea alegeriloru noue d'in Martiu alu aceluia si anu administratiunea si tribunalulu ajunsera in manile inamiciloru lni Savonarola, asia aceia ii si facura iute processulu. Acumu venise tempulu in care avea se se inplinesca amerintiarea papei Alessandru VI. carele disese: „Acestu omu (Savonarola) trebuie se mora, de ar fi macaru si unu Ioanu botezatoriu.“ Tribunalulu care avea se judece pe Savonarola si pe amicii sei, era compusu d'in mai multi popi si calugari, éra pap'a tramisese la Florenti'a pe doi reprezentanti ai sei, carii era generariulu dominicaniloru, unu venetianu cumplitu, si unu doctoriu in dreptulu criminalu spaniolescu, care pe atunci era celu mai barbaru d'in tôte drepturile tieriloru meridionali. Acesti doi tirani avea missiunea de a supravegchia si a influentia pe membrii tribunalului. In locu de a da cercetariloru cursu liberu, Savonarola fù luat in curendu la tortura cumplita, in càtu elu spuse orice volira tiranii lui; dara dupace incetá tortur'a, revocá totu; ilu torturara de nou; atunci spuse éراسi. Se mai falsificara si câteva acte de mare im-

portantia. Mai in scurtu, in acestu casu inca cineva trebuia se se crucifiga. In fine tiranii enunsiara sententi'a de ereticu asupra lui Savonarola, Domenico et Silvestro Marussi. In 23. Maiu 1498 toti trei acei calugari fusera mai antaiu strangulati, éra apoi arsi pe rugu cá eretici; cenusi'a loru fu respandita in ventu, pentru cá se le pera memori'a cu totul. Dara memori'a loru nu a peritu, ci ea s'a pastratu de istoria cá unulu d'in acelea documente insuflatórie de fiori, care marturisescu despre atátu-amaru de aberatiuni mentali, despre efectele fanaticismului si ale coruptiunei celei mai spurcate, coperite prea adesea cu trentie lustrose, de porfira si metase cusuta cu firu.*) D'in tóte scriptele biografice câte au esitu despre Savonarola d'in pene amice si hostili, esse între altele atáta adeveru plinu de invetiatura pentru multi alti ómeni, cá Savonarola fusese unu sufletu nobile, petrusu nu numai de sanctitatea legiloru morali, ci si de acelea virtuti civili, care d'intru unu omu de bene si de onóre facu totu-unadata unu patriotu bunu si devotatu, cu alte cuvente, una d'in rarele esceptiuni laudabili in una epocha imputíta de cea mai spurcata coruptiune, care se póte compara cu cea d'in timpurile Cesariloru Romei antice, cu cea bisantina, cu cea francésca d'inainte de revolutiunea cea mare. Dara errórea cea mai grea in care cadiuse Savonarola si socii sei a fostu, cá ei s'au incrediutu prea multu in poterile loru, cá s'au incumetatu a domina numai d'in monastire si d'in ambonu preste glóte si ale conduce in contra celoru potenti, d'in a caroru conscientia disparuse orice scrupolu morale. Lui Moise nu'i ajunsesera patrudieci de ani pentru cá se correga pe jidovi macaru intru atáta, in càtu se cutedie a'i duce éra si in tieri locuite de ómeni mai civilisati. Sodoma si Gomohrr'a mai bene piere, decâtu se se correga in una generatiune si prin unulu séu doi ómeni.

Pentru cá se cunóscemu cevasi mai de aprópe gradulu coruptiunei morale la care decadiuse clerulu, aristocrati'a si una parte a burgesiei pe tempulu lui Savonarola, este de lipsa cá se vedemu mai inainte de tóte, ce se petrecea pe atunci in curi'a papei dela Roma, càtra care cautá tóta lumea cá càtra cea mai inalta auctoritate pe acestu pamentu. Acésta trebuie se o facemu cu atátu mai virtosu, cá altumentrea nu se potu esplicá infocatele defaime, invective, injuraturi, cu care Savonarola si adeptii sei incarcara càtiva ani pe pap'a si pe tóta famili'a lui.

Pap'a Alessandru VI. era spaniolu de nationalitate, nascutu la 1430 in Valencia d'in una familia aristocratica anume Lenzuoli, éra numele seu baptismale fusese Rodrigo. In càtu pentru connume, elu se supranumí Borgia, care era numele unei alte familie spaniole prea-illustre, d'in care se tragea

*) Predicele si alte scripte ale lui Savonarola s'au culesu si publicatu mai antaiu la Liouu între anii 1633—1640 in siese tomuri. D'in acelea s'au tradusu câteva si in nemtiesce. Storia di Savonarola s'a publicatu 1859 in 2 tomuri la Florenti'a.

mama-sa Isabella. Asia dara Alessandru VI. era aristocratu mare, grandu de Spani'a, dupa tata si mama. Unchiu-seu Alfonso Borgia fusese consiliariu intimu alu regelui Alfonsu de Aragoni'a, dupa aceea episcopu de Valenci'a, éra in 8. Aprile 1455 fú alesu de papa, in care demnitate a sa isi luà numele de Calixtus III. Rodrigo Lenzuoli alias Borgia, nepotu de sora alu lui Calixtu, cá june fusese tramisu la cursulu de drepturi, de unde trecù in statulu militariu si cá teneru oficiariu commisse multime de secaturi teneresci. VEDIENDU inse cà in acésta calitate nu póte inainta mai curendu, se puse sub protectiunea unchiu-seu si se facù popa in etate de 22 de ani, inaintase sub protectiunea unchiu-seu fórte iute pe gradurile hierarchiei eclesiastice, in càtu curendu ajunse si cardinalu. De altumentrea pap'a Calixtu inaintase si pe alti membrii ai familiei sale fara picu de meritu, incarcandu'i si cu avutii de ale baserice, éra pe unu altu nepotu alu seu ilu facuse nu numai duce de Spoleto, ci attentase a destrona si pe regele neapolitanu, pentru cá se puna pe acelu nepotu alu seu in locul lui. Calixtu morí in 1455, éra lui ii successe renumitul istoricu si diplomatu Aeneas Silvius Piccolomini sub nume de Pius II. Dara dupa mórtea lui Innocentiu VIII. se facù papa éra si unu mare aristocratu, adeca Rodrigo Lenzuoli alias Borgia, omu desteptu, amatoriu de scientie si arte, inse si celu mai corruptu si mai criminalu d'in toti domnitorii tempului seu, pentru cá inaintea lui nu era nimicu santu, elu viéti'a unui omu o considerá cá si viéti'a unui animalu necuventatoriu, éra onórea si reputatiunea trecea la densulu de chimera. Pentru cá se se póta face papa, a luat recursu la coruptiuni colossali. Fiendu-cà'i remasesera avutii mari dela unchiu-seu, la unii cardinali séu la consangeni acelora le dede sume de bani, altora le promise dominia, comitate, principate si alte demnitati, atátu eclesiastice, càtu si civili. Rodrigo castigà in partea sa pe cardinalii Sforza, Riario et Cibo. Asia Rodrigo Lenzuoli alias Borgia, omulu celu mai periculosu pentru baserica si omenime, fú alesu de papa in Augustu 1492 sub nume nou de Alessandru VI.

Inemicii papismului au exageratu multe lucruri si fapte de ale unoru papi corrupti, éra anume d'in Alessandru alu VI. facura unu adeveratu monstru de omu. Istoricii moderati si amatori de adeveru astragu chiaru si dela predicele cele passionate ale lui Savonarola si dela totu ce a scrisu ori disu inimicii personali ai papei aristocratu Alessandru VI., se provoca inse la duoe auctoritati, la doi marturi, ale caroru descrieri si adeveriri neci celi mai fanatici aparatori ai papismului nu le potu trage la induointia. Aceli doi martori sunt Stefanu Infessura, fostu secretariu de stat alu senatului si alu poporului d'in Roma (Senatus populique Romani) si Ioanu Burchard, cerimoniariulu (Magister Cerimoniarum) papei Alessandru. Acei doi barbati au consemnatu in chro-

nicele si diarijele portate de ei in una serie de ani tóte lucrurile câte s'au intemplat la curtea si in cele mai secrete camere ale papei. In acelea documente se enumera crime, la a caroru lectura natur'a omenésca se infióra, si lectoriulu stà se despere de posibilitatea de a se mai correge vreunadata cercurile superiori ale societatei omenesci. Infessura si Burcard adeca descriu assassinatetele, rapinele, desfrenarile trupesci cele mai spurcate si mai rafinate, cá si cumu s'aru intielege de sene cà trebuea se se faca, in càtu multe d'in acelea scandale neci nu se potu reproduce la vederea si audiulu unei societati care se scie stima pe sene.

Rodrigo Borgia cá teneru elegantu avuse multe aventuri amoróse, éra fiendu la Veneti'a intrase in relatiuni intime cu una veduva bogata, anume Vanozza; dupace intrà in cleru, luà pe una d'in cele dooe fiice ale ei, adeca pe frumós'a Rosa langa sine la Rom'a, o maritá pro forma dupa unu spaniolu meteleu, carui ii facù unu venitu bunu, cá se póta jóca unu feliu de rola. Cu acea femeia traindu Rodrigo Borgia in adulteriu, generà cinci prunci, Franciscu, Cesare, Ludovicu, Lucreti'a si Godefridu.

Rodrigo Borgia cá papa Alessandru VI., dupace s'a saturatu de mam'a copiiloru sei, adeca de Ros'a, ce acumu incepuse a se vescedí, a luat la sene pe Iuli'a Farnese, supranumita si Iuli'a cea frumósa (Giulia Bella), cu care, inca a traitu in adulteriu. Acea Iulia fusese sora buna a unui cardinalu, care mai tardíu s'a facutu papa sub nume de Paulu III. in 1534. Pe acelu tempu apoi Savonarola rapedia cele mai passionate atacuri in contra papei Alessandru. Cu tóte acestea, de si predicele lui Savonarola facea mare sgomotu si scandalu in poporu, neci papei neci dómnei Iuliei nu'i pasá nimicu pe lume, ci dumneaci se considerá pe sene cá femeia legale a preasantiei sale si esia la tóte solemnitatile basericesci d'in locuinti'a papei in acésta calitate, buna-óra precumu esia in dilele nóstre una calugaritia frumósa in trasura eleganta alaturea cu unu parente episcopu de preste Carpati in preambulare, séu cumu esia inainte cu treidieci de ani famosulu archimandritu grecu dela Orediu cu sascuti'a cea frumósa dela Rosnovu, séu celalaltu archimandritu grecu dela monastirea Margineni, carele venea la Brasiovu cu câte dooe dame in adeveru frumóse, de 'si petrecea la „Pomulu-verde“ si pe la apele minerali cu lunile, — séu cumu facù episcopulu serbescu Nako dela Temisior'a etc. Frumós'a Iulia inca nascù lui Alessandru VI. in Aprile 1497 unu filiu, pe care tata-seu ilu recunoscù de alu seu cá si pe celi nascuti d'in Rosa. In Iuniu alu aceluasi anu se latí faim'a, cà fratele alu duoilea, Cesare, ar fi assassinatu pe frate-seu mai mare, adeca pe Franciscu, precumu dicu unii, d'in caus'a unei rivalitati amoróse, éra alti sustienu cà Cesare omorise pe frate-seu d'in invidia, pentrucà acesta castigase ducatul Gandia dela Ferdinandu regele Spaniei. Atunci Savonarola

incepù se atace pe pap'a si pe famili'a lui cu furia si mai mare decâtu pàna acilea. Inse tóte sbuciumaturele lui folosea nimicu. Elu cá multi alti ómeni de omenía inca si d'in dilele nóstre, nu potea se pricepa cà pe atunci mai toti celi mari ai pamentului distingea intre moral'a comuna destinata a se observa numai de „plebe“ si intre moral'a celoru mari, care nu era alta, decâtu nesce legi de cuventia, pe care le observa cineva pentru cá se placa in societate, si le observa pàna candu ii place lui. Éta cà chiaru si moldo-romanii d'in dilele nóstre au ministru grecu romanitu, pe care mai antierti ilu luà gur'a pe de inainte cá se díca in publicu, cà elu cunósce dooe morale, dooe categorii de legi morali. Este sciutu pe deplinu, cà in dilele lui Alessandru toema pe partea morale a christianismului nu se pune neci unu pretiu, ci se luá in bataia de jocu, dicunduse cà nu voliescu se invetie morala dela nisce pescari prosti, jidovi d'in Palestina, d'in contra, pe dogme punea temelii fórté mare, pentru cá asiá se ocupe mintile ómeniloru cu idei abstracte si supranaturali, pentrucà se se abata attentiuinea dela spurcatiunile morali ale celoru mari.

(Va urma).

Solemnitatea de immormentare a lui I. Eliadu Radulescu.

(Fine.)

Pre la anulu 1827 Eliade impreuna cu Constantinu Golescu, formara o societate literaria, la care luara parte mai toti barbati insemnati d'in capitala, precumu si cei trei frati ai domnitoriului Gregorie Ghica, adeca Michalache, Alessandru si Constantinu.

Acésta prima societate literaria avea unu locu demnu de densa, cà-ci adunarile membriloru sei se faceau in cassele lui C. Golescu, unde este astadi palatulu domnescu. Tronulu suveranului Romaniei ocupa póte astadi acellasi locu ce 'lu ocupau fotografiurile membriloru societatii literarie.

Eliade citi ací in mai multe siedintie literarie, gramatic'a sa, precumu si primele sale traductiuni d'in Lamartine: Desperarea, Provedenti'a, La Omu, Laculu, Rug'a de séra si Arta poetica a lui Boileau. Eliade invederá auditoriloru sei de ce erá capabila limb'a romana, càtu de sonóra, càtu de armoniósá, càtu de flecsibila potea devení, maniata fiendu de unu maiestru.

Societatea acésta durà inse fórté pucinu. Constantinu Golescu murí dupa ce fundà, impreuna cu Eliade, la mosi'a sa Golesci, o scóla si pensionatu de baiati d'in cele trei judetie d'in pregiuru: Muscelu, Argesiu si Dímbovitia, scóla ce fí incredintiata dlui Florianu Aronu, pre care Eliade ilu invetià metodulu lancasterianu.

Dupa mórtea lui Constantinu Golescu, Eliade facù cunoscientia cu I. Campineanu. I. Campineanu,

inițiată deși într-o societate secretă formată de Nic. Vacarescu, Const. Campineanu, Em. Florescu și alții, în timpul emigratiei lor în Brașov,*) se inițieze cu Eliade și puseră amândoi bazele unei nău societăți; această fii societatea filarmonică, la care se asociară toți barbații eminenti și toți boierii însemnați, cari atunci erau cei d'întăiu a luă parte la lucrările ce aveau de scopu cultur'a națională. Grigorie Cantacuzinu, Iancu Vacarescu, Brateanulu Stolniculu, Ioanu Slatineanu, Em. Florescu, Em. Filipescu, Scarlatu Crețulescu, Petrache Poenariu, Ioanu Odobescu, banulu Grigorie Baleanu, Ioanu și Scarlatu Rosetu, Gr. Racovitia, Ioanu Manu, N. Golescu, Aristia, C. Manu, Manescu, Vacarésca Irina, Apostolésca Maria etc. etc., se grabira a respunde la apelulu facutu de Eliade și Campineanulu, — isi deslegara cu generositate pung'a și fura în pozițiune de a fondă o scóla dirigiata de Eliade și Aristia, în care junii elevi se ocupara cu literatura, cu declamația și cu musica. D'în această scóla esira primii artisti dramatici. La 29. Aug. 1834 Eliade invită pre toți membrii societății și mai mulți d'în notabilii capitalei și se dete înaintea lor prim'a reprezentațiune în limb'a romană; Fanatismulu, tradusu în versuri de Eliade dela Voltaire.

„Romanulu, dicea B. Catargiu**), încalțiă coturnulu, luă masca comica și facu se resune pre scena acea limba ce mai înainte cu 15 ani socotea cineva că nu este în stare decātu se eesprime numai cunoșciențele muncitorulu, séu celu multu (care era și mai reu) ratacitele idei ale logofetiloru vremii.“

Éta originea teatrulu romanu și comitatulu teatralu, împreuna cu artistii dramatici romani, vinu și ei astadi la rondulu lor a aduce omagie le loru principalulu fundatoriu alu teatrulu naționalu.

Aprópe trei ani cātu dură societatea filarmonică, teatrulu romanu luă, sub impulsionea lui Eliade, unu aventu seriosu și o direcțiune clasică. Principali le opere și traducțiuni dramatice ale lui Eliade fura Fanatismulu, Zaira, Anfitrionu, Marino Faliero, ambii Foscare etc.

Preste curendu, într'o nouă direcțiune, se va îndreptă fecund'a activitate a acestei inteligenție universali.

Evenimentele dela 1848 aruncara pre Eliade în aren'a politică și 'lu puseră în capulu miscărei revoluționare.

Timpulu de a se scrie o istoria complectă și imparțială a lui Eliade, că omu politicu dela 48 încóce, nu a sositu încă. Luptele suntu încă prea recente și pasiunile încă vii pentru a formulă unu judiciu definitivu și irrevocabile asupra vieții politice

a lui Eliade. Unu lucru remane pozitivu: acțiunea sa la 48, că membru alu guvernulu și alu locotenienției domnesci (recunoscută de Pórta), fii dominația: elu fii sufletulu revoluțiunii. Proclamațiunea ce o dete dela Islazu, electrisă și comotionă tóta țiera, și constituțiunea ce a redactat'o elu și a proclamat'o cu cele 22 ale sale articule, contine tóte principiile naționali, liberali și democratice care facu fondulu constituțiunii și întregi nóstre legislațiuni de astadi.

În timpul ecșiliulu seu la Brașov, la Parisu, la Londra, la Chio, la Constantinopole, elu pledă pretutindeni caus'a romaniloru, catandu a lumină cabinetele și opiniunea publică în Europ'a asupra celor relative la țierile nóstre. Elu scrise în limb'a franceză: Le Protectorat du Czar, Memoires sur la Régénération roumaine, Les actes des hommes de 48, Souvenir et impressions d'un proscrit, Dossier relatif aux affaires des Principautés Danubiennes. În Constantinopole începù unu diurnalu: Conservatorulu, în care publică numeróse și importante articule asupra cestiuniloru dilei. În fine, în insul'a Chio începù a scrie unu tractatu complectu de istori'a universală, precumu și traducțiunea bibliei împreuna cu biblicele, lucrare colosală ce o continuă mai tardiu întorcându-se în țiera catra finele anului 1858, candu a mai începutu și publicațiunea intitulată Isachar, care a devenitu însemnatulu volumu: „Ecuilibrulu între antithesi.“

În timpul lui Voda-Cuza, Eliade a scrisu 4 volume d'în bibliotec'a portativă, în cari a tractatu diverse cestiuni de gramatică, de limba și literatura populară; a reînceputu Curierulu romanu, care nu dură decātu fórtu pucinu, precumu și unu altu diurnalu: Proprietariulu romanu, ce nu aparù decātu pre timpul candu se agită marea cestiune rurală. — Totu în această epochă aparura brosiurele: Instituțiunile țierei, Votulu și Resvotulu, Unirea și Unitatea, Duoe horde și natiunea etc. etc.

Verv'a și adesea vehemenția de limbăgiu ce se observa în aceste scrieri politice, au contribuitu multu a atrage asupra lui Eliade violente atacuri și poternice persecuțiuni.

Într'o poesia adresată la Schiller, Eliade gândinduse póte la durerile și amaratiunile ce a suferitu dela contemporanii sei, pare a se avea pre sine în vedere, candu dice cu amaratiune poetulu germanu:

Avusi de adversaru pre omu; s'atatu ajunge.
Te érta se'i faci reulu, ér binele neci mortu;
Iti érta pre Baraba, pre Christu ilu crucifica;
Insulta'lu, te onóra; strivesce'lu, te adóra;
Da'i gloria, onóre; te 'mpilla de ultragiu;
Da'i patria, da'i nume: ecșilulu te astépta;
Da'i adevéru, dreptate: calumni'a 'ti e parte;
E orbu, si'i dai lumina? elu vede câte n'ai;
E' mutu si'lu faci cu limba? te musca cá vipera.
Da'i viitoriu, viétia, că'ti ia elu și trecutulu;
Realtia'lu pân' la ceruri: de viu te afunda 'n iadu.
Acesta e pecatulu séu omulu celu caditu!

Scrierile politice nu'lu împedica de a'si îndreptă infatigabil'a și universal'a sa activitate spre ocupa-

*) La a. 1827/8? Adeca pe la începutulu bellulu rusoturcescu. Dara societatea secretă se formase mai înainte, în sine fórtu innocentă și totusi pentru acelea timpuri fórtu periculósa.

Red. Trans.

**) Gazet'a teatrulu naționalu Nr. 12 pag. 94.

tiuni curatu literarie si didactice. Fiendu eforu alu scóloru, elu compuse si tipari o carte didactica asupra istoriei Romaniloru, unu Abecedariu, o carte de lectura, Ruge si Morala Evangeliei. Problemele scolastice au avutu totudeauna unu locu insemnatu in ocupatiunile sale, si nu potemu trece cu vederea unu remarcabile raportu ce, cá inspectoriu generale alu scóloru, adressà càtra vechi'a eforia si in care, cu multi ani inainte de 48, cerea scole reali si profesionali, spre a dá tieri barbati speciali si capabili de a traf prin ei insu'si, éra nu logofeti si declamatori, neputendu deveni decátu postulantu primejdiosi si neputendu traf decátu d'in bugetulu statului.

Spre finele vietiei sale Eliade se întorse càtra lucrarile sale de predilectiune curatu literarie si poetice. Fiendu presiedinte alu societatii pentru instructiunea poporului romanu, o arena era deschisa care 'lu chiamá cu amoru si veneratiune, aren'a Atheneului romanu. Audiu inca resonandu sal'a Atheneului de entusiastele aclamatiuni ale unui publicu imensu cându vediu pre veteranulu literaturiei romane suinduse incarcatu de ani, de gloria si de geniu, pre jun'a tribuna a Atheneului. Poem'a lui Osianu tradusa in versuri, mai multe alte fragmente de poesia epica, lirica, dramatica, satirica (cà-ci Eliade a incercatu tóte geniurile literarie, si in tóte a fostu superioru), fura ascultate de auditoriulu Atheneului. Ultim'a óra ce Eliade vorbi in publicu fù de pre tribun'a Atheneului. Acolo se stinsera ultimele radie ale acestui lucéteru alu literaturiei romane. In presenti'a vervei, vigórei si junetiei sale de spiritu ce ne entusiasma si ne incantá pre toti, eramu departe de a prevedea unu asia de apropiatu si lamentabile sfirsitu.

Dara, domniloru, nu voiu càta printr'o peroratiune patetica se ve smulgu lacrimi pentru a plange pre marele barbatu, alu caruia corpu ilu vedemu inaintea nóstra. Unu membru alu academiei romane o va face indata dupa mine. Eliade si-a luat avenutulu spre nemurire, Eliade traiesce si este viu in midiuloculu nostru. „Eu suntu, dice Domnulu, invierea si viéti'a; celu ce crede intru mine, de va si muri, viu va fi.“ De si a maritu Eliade, viu va fi in eternitate.

(Dupa Trompet'a Carp.)

Proba de limb'a romanésca.

(Urmare.)

10. Prin elementulu grammaticale, in insemnarea restrinsa ce damu aicea vorbe, intellegemu numai acelle punte de vedere, d'in cari se considera si se cercetedia unu cuventu in partea grammaticiei asiá numita etimologica sau analitica, cu esclusionu prin urmare de verce puntu de vedere, sub care cuventulu se considera in partea grammaticiei sintactica sau sintetica. In data ce cuventulu intra in relatione cu alte cuvente, ellu pote luá multe si diverse intellesuri, cari attengu fienti'a interna a cuventului, despre care

ne vomu occupá mai la valle. In acestu intellesu restrinsu elementulu grammaticale, intru càtu pote intrá in dictionariu, coprende trei parti principali: 1° speci'a sau natur'a cuventului, 2° neregularitatile de pronuntia, 3° neregularitatile de flessione. Speci'a cere se se arrette, de care d'in acelle categorii, in cari grammatic'a a classatu cuventele dupo intellesulu loru, se tiene cuventulu, ce se descrie; se se spuna, cu alte vorbe, deco cuventulu e substantivu, adiectivu, pronume, verbu, participiu, preposetione, conjunctiune. Abbreviationile, de cari, pentru mai multa deslucire, ne amu feritu, pre càtu amu potutu, s'au admissu numai pentru acestu scopu, cumu si spre a arretá genulu la substantive, sau la verbe, asiá in càtu:

s. = substantivu,	conj. = conjunctiune,
adj. = adiectivu,	interj. = interiectione,
v. = verbu,	m. = masculinu,
part. = participiu,	f. = femininu,
pr. = preposetione,	et. = eterogeniu,
a. = activu,	intr. = intransitivu,
pas. = passivu,	tr. = transitivu,
recip. = reciprocu.	t. s. = tote sensurile sau semnificariile.

Pronuntia cuventeloru este determinata de legile fonetice alle limbei, cari pentru fiacare sunetu se desvolta si in dictionariu la litter'a, ce representa acellu sunetu; si prin urmare in articlii speciali consecrati fiacarui cuventu in dictionariu nu e de dissu nemica, atora de rarele casuri, in cari pronuntia unuia sau mai multoru-a d'in sunetele verunii cuventu s'aru abbate de la legile generali alle fonetice. In ce s'attenge de flessione, care imbracia declinationea sustantiveloru sau pronumeloru si conjugationea verbeloru, fienduco si dens'a este de assemenea suppusa unoru legi generali si simple, cari se dau in verce tractatu elementariu de grammatica, detori'a lessicografului este a notá, la cuventele particulare, numai acelle forme de flessione, cari mai multu sau mai pucinu essu d'in analogie generalu alle conjugationei sau declinationei, sau cari, desí se audu raru si numai in gur'a unui micu numeru de Románi, déro suntu de cea mai curata romanitate si de cellu mai mare pretiu in ochii unei critice sanetosa.

Celle mai insemnate casuri, in cari lessicografulu románu este detoriu a notá si esplecá cu accuratetia neregularitatile flessionei, suntu: 1. substantive terminate in u, cari nu espremu fientie insufletite sau plante, si cari potu formá plurariu sau cu i, sau cu a, sau cu e, sau cu re (ri), cumu: focu, foci; poporu, popora; vasu, vase; portu, porture sau porturi. Ca se despara déro verce fluctuatione in acestu respectu, se voru notá formele de plurariu prin abbreviationile: —i, —a, —e, —re sau —ri. Multe d'in aceste substantive potu luá doue d'in celle patru forme de plurariu, sau in un'a si acea-asi insemnare, differindu numai dupo provincie, déro amendoue bune si prin urmare meritandu a fi notate in dictionariu, cumu: braci, bracia si bracie; sau in doue differite insemnari si meritandu cu atátu mai

multu una notare si esplecare accurata d'in partea lessicografului, cumu: ochiu, ochi si ochiuri. 2. La verbe: a. D'in celle terminate la infinitivu cu are, parte au in presente formele personali simple: laudare, laudu, laudi, etc.; parte inse au la acellu-asi tempu formele personali incarcate cu edi; lucrare, lucredu, etc.; si de acea-a, ca se se inlature verce fluctuatione, se voru destinge celle de categori'a d'in urma prin abbreviatiunea —ediu, precumu se voru notá si celle ce se dicu bene in amendoue formele prin —u si —ediu, cumu: lucru si lucredu. b. D'in verbele cu infinitivulu terminatu in ire, pucine au in presente formele personali simple: fugire, fugu; éro celle mai multe au acelle-asi forme incarcate cu esc: in florire, inflorescu; si de acea-a ceste d'in urma se voru destinge cu abbreviatiunea —escu, precumu se voru notá celle ce se audu bene cu amendoue formele prin —u si —escu: ordu si ordescu. c. D'in verbele cu infinitivulu in ere, cea mai mare parte, ca facere, ducere, etc., au e d'in aintea lui re, neintonatu, si nu mai forte pucine l'au intonatu, ca vedere, cadere; spre a evitá si aci verce fluctuatione, la celle d'in urma se va pune pre e semnulu (-): tacere, tieneré. d. D'in verbele cu infinitivu in ere, unele au perfectu in ui si supinu si utu, altele au acellu-asi tempu in si (sei) si supinu in su sau tu; si de acea-a la aceste d'in urma cauta se se dé in dictionariu perfectulu si supinulu, spre a se scí co acelle, la cari nu se dau aceste forme, le facu in ui si utu. e. In fine parte d'in verbele cu infinitivu in ire, cari nu admittu la presente formele incarcate cu esc, cumu si parte d'in celle in ere, se dicu si cu unu i si fora ellu, la antani'a persona sengulariu d'in indicativu, cumu si la antani'a sengularia si la a treia persona sengularia si pluraria d'in subjunctivu, cumu: audire, audiu si audu, se audiu si se audu, se audia si se auda; amendoue formele suntu plausibili, si prin urmare se voru notá in dictionariu cu abbreviatiunea —iu si —u. Afora de aceste categorii, se afla si alte vorbe isolate cu forme de flessioni neregulate, cumu: carne, carnuri; capu, capete; eu, mi, me, noi; sum, fui, eram, fire, etc. Se intellege, co pentru acestea nepotenduse defige, ca pentru celle peno aci descrisse, unu semnu prin care se se arrete neregularitatile loru de flessione, aceste cauta se se dé in tota depletetatea loru in articlii consecrati unoru assemeni cuvente. Totusi, pentru mai multa facilitate, formele celle mai estraordenarie prin neregularitatea loru se voru dá fiacare la loculu cuventu loru in dictionariu dupo ordenea alfabetica, inse fora esplecari detaliate, pentru cari se va tramette la form'a fundamentale a cuventului. Ca atare, ca forma fundamentale, pentru verbe, s'a adoptatu, dupo esemplele de dictionarie alle limbiloru noue, infinitivulu lungitu, consecranduse fiacarui infinitivu doue articule speciale, tractanduse adeca si ca verbu si ca substantivu, mai allessu candu ca substantivu a luatu insemnari, ce nu le are ca verbu. Pentru substan-

tive, adiective si pronumeni, form'a fundamentale, dupo esemplulu totoru dictionarielor, este nominativulu d'in sengulariulu masculinu. Celle alte specie de vorbe, ca unele ce nu su flessibili, raru se intempla se presente mai multe forme; de câte ori inse este casulu, de la formele mai complesse se tramette la formele mai simple si mai originarie. Inca una observare, si trecemu la partea interna a cuventelor. In vorbele, cari de secle au cursu in gur'a poporului, critic'a cea mai severa forte raru si cu greu pote aflá ceva reprehensibile in respectulu formelor grammaticali; nu se pote inse dice totu atátu si despre cuventele de formatione mai noua. Lessicografulu déro ar lipsí cellei mai saute detorie a insarcinarei, ce a luatu asupra-si, deco nu ar censurá si desaprobá cu tota severitatea acelle forme, cari lovescu in frunte legile celle mai bene stabilite alle limbei nationale. Nu e neci vorba de tote scalciaturele, ce s'au potutu produce in intervallulu de tempu, la care facemu allusione; aceste, déco li s'ar face onore de a se considerá in dictionariu, aru face d'in acestu-a una addeverata caricatura. Numai pecatele ce se committu de cei ce trecu ca mai buni maniatori ai limbilor, merita peno la unu puntu luarea a mente a lessicografului.

11. Precumu suffletulu, prin superioritatea sa asupr'a corpului si prin greutatile de a se poté conosce, merita d'in partea filosofului cea mai incordata luare a mente; asiá si intellessulu cuventului, prin superioritatea sa asupr'a corpului seu foneticu si prin difficultatile de a lu poté coprende in tota depletetatea lui, cere de la lessicografu investigationile celle mai minutiose si conscientiose. Dupo ce a urmaritu cu mare obstinatione, patientia si incordare a totoru poteriloru mentei, tote metamorfosile, tote faciele, ce fienti'a intima a cuventului a potutu luá in sutele si miele de ani ai vietiei selle, lessicografulu, ca se respandesca lumin'a cuvenita preste acea indelunga vietia, este detoriu, cumu s'a dissu si mai susu, se stabilesca punctulu de plecare sau inceputulu vietiei cuventului, intellessulu originariu, si apoi se arrete cumu d'in acestu unicu intellessu, intogmai ca si d'in unicu trunchiu allu unui tufosu arbore immultite ramure si ramurelle, au essitu tote celle alte insemnari alle cuventului, sistematisandu si ordinandu lucrulu asiá, in câtu se proceda gradatu de la insemnarile celle mai apropiate de intellessulu propriu cotra celle mai departate de densulu, si se allipesca de fiacare insemnare metaforica principale insemnarile metaforice secundarie nemediatu nascute d'in ea, fora se i scape neci un'a: coci fiacare insemnare, in lantiulu unicu formatu de tote semnificationile cuventului, este unulu d'in anellele, care medilocesce legatur'a intre celle ce precedu si celle ce urmédia, asiá incâtu lips'a d'in tota seri'a a unei sengure insemnari compromette totulu, rupendu firulu de transitione de la unele insemnari la celle alte. D'in aceste urmedia, co chiaru candu intellessulu originariu sau verce altu intellessu, d'in

care nascu altele, ar lipsí d'in usulu limbei, lessicografulu este detoriu se le restabilesca, sub pedepsa de a lassá intunereculu se planedie prestre insemnările derivate d'in celle ce aru lipsí d'in usulu limbei. La vorbele mai de currendu introdusse in usulu limbei se semte ca mai multu lips'a, de care este vorb'a: d'in vastulu complessu allu semnificationiloru ce a luatu vorb'a in alte limbe romanice si pote inca luá prin applecarea larga a metaforei, s'au neglessu nu numai sensulu primitivu, déro si tote celle alte sensuri mai multu sau mai pucinu directu essite d'in acellu-a, si nu s'au luatu de câtu unu senguru intellesu, care, ca si una ramura taiata si despartita de tulpina, nu numai nu a datu si nu pote da alte intellessuri, déro inca trage a se uscá si a morí. Acestu processu asiá déro nu duce la nemica mai pucinu, de câtu la petrificarea cuventului; si interesse vitali alle limbei ceru de la lessicografulu românu se combata d'in tote poterile acésta tendentia, dandu la fiacare cuventu de formatione mai noua nu numai insemnarea, cu care a intratu in limb'a nostra, ci si acellea ce a luatu in alte limbe romanice si pote inca, cumu amu dissu, luá prin applecarea processului metaforicu. Spre a facilitá apoi si mai multu conspectulu intellessului unui cuventu, spre a da unu medilocu usioru de a se poté imbraciosiá cu una sengura cautatura de ochiu variatele si inmultitele insemnari alle unei vorbe, dupo ce se dá intellessulu originariu, celle alte urmedia insemnate cu numere. Articlii in cari se tractedia cuvente, cari au unu copresu de semnificationi forte desvoltatu, se impartu in mari divisioni desemnate prin numere latine, acestea in altele desemnate prin littere maiuscule; subdivisionile acestoru d'in urma divisioni se arreta prin numere arabice, si celle subordinate acestoru-a prin littere romane minuscule, desemnandu-se in fine ultimele subdivisioni prin minuscule grecesci. Vomu terminá celle ce avemu de dissu asupr'a coordinarei insemnariloru unui coventu cu doue scurte observatiuni. La vorbele derivate, cari au acelleasi insemnari cu primitivele, d'in cari se nascu nemediatu, este de prisosu a se da d'in nou tote acelle insemnari: candu se dau, de essemplu, tote insemnarile adiectivului abile, la substantivulu abilitate este destullu a se spune: calitatea cellui abile. Suntu vorbe, si mai allessu d'in alle glossariului, la cari, in locu de a incepe cu intellessulu originariu, lessicografulu cauta se dé mai antâiu semnificationile celle mai de comunu usitate, pentru ca d'in acestea se traga in celle d'in urma intellessulu originariu, peritu d'in conscientia a poporului. Trecemu acumu la interpretarea intellessului cuventelor.

12. E greu a coprende tote partile fientiei intime a cuventului si a le dá una coordinatione naturale si luminosa; si mai greu este inse a interpretá, a espune cu precisione fiacare d'in semnificationile unui cuventu. Ecco in câteva vorbe, prin ce mediloce s'a cautatu a se invinge, pre câtu s'a potutu,

greutatile ce presenta acesta parte a istoriei cuventelor. Dupo essemplulu unor'a d'in dictionariile chiaru alle limbei germane, si pentru rationile mai susu espuse, la fiacare cuventu românu, se dá insemnarea generale prin unulu sau mai multe cuvente latine; si prin acést'a câti au conoscentia de limb'a latina, capeta una idea mai multu sau mai pucinu clara despre intellessulu cuventului romanescu. Se intellege de sene, co la cuventele de origine grecesca, cari s'au formatu mai de currendu si nu au trecut prin limb'a latina, erá de prisosu si nu se potea dá cuventulu latinu correspondentu. Dupo esplecarea latina, pentru acelle cuvente romanesci usuali, cari au correspondenti si in limbele sorori: italica, ispanica si francesca, se dau si cuventele d'in aceste limbe; si astufelu câti au conoscentia de vreun'a d'in aceste limbe inca ieu una idea despre copresulu generale allu cuventului romanescu. Fienduco pentru tiparirea testului ordinariu allu dictionariului si glossariului, pentru esplecarile facute de autori, s'au adoptatu litterele asiá numite garmont, ero pentru essemplele addusse intru elucidarea insemnariloru s'au consecratu acelleasi caracterie in form'a loru cursiva; de aceea cuventele date d'in alte limbe romanice ca esplecare a cuventului romanescu se tiparescu cu littere compacte, si acestu-a este sengurulu semnu de destinctione pentru celle latine, éro pentru celle d'in alte limbe romanice se adaugu si abbreviationile: ital. = italicu, isp. = ispanicu, franc. = francesu.

13. Dero se lassamu, co neci esplecarea latina, neci cea facuta in alte limbe romanice nu este si nu pote fi sufficiente spre a da intellessulu cuventului romanescu in tote insemnarile selle particularie; apoi aceste esplecari nu ajuta intru nemica marea maioritata a Româniloru, pentru cari este destinatu in parte dictionariulu limbei române. Interpretarea déro a cuventului romanescu prin alte espressioni curatu romanesci, este de una necessitate absoluta. Pentru acestu scopu accumularea de sinonime, adeco de vorbe mai multu sau mai pucinu appropriate prin intellessu de cuventulu de interpretatu, nu numai nu e de neci unu folosu, déro inco in locu de lumina adduce si mai multa confusione. Numai esplicationi si definitioni, câtu se pote de large si precise, potu pune in addeverat'a lumina delicatele insemnari ce are unu cuventu in variatele si inmultitele forme de constructioni, de cari este susceptibile cuventulu. Apoi vagulu, ce si dupo aceste definitioni pote inca remané asupr'a intellessului cuventului, se resipesce prin producerea de essemple de frasi, in cari figuredia cuventulu de interpretatu in tote constructionile, ce au luatu si pote luá in usulu limbei. D'in natur'a lucrului, la cuventele, cari au avutu una lunga vietia in limb'a poporului românu, aceste essemple voru fi mai copiose; éro la cuventele de formatione mai noua assemeni essemple nu potu fi decâtu forte marginite. Intr'amendoue casurile inse, in lipsa de una litteratura nationale variata, care se coprenda scripture clas-

sice asupr'a totoru ramureloru de conoscentie omenesci, sarcin'a lessicografului românú este cu atâtu mai grea si delicata, co nu pote cullege asemeni essemple d'in una simpla lectura a cartiloru, neci chiaru d'in dictionariile romanesci peno astadi essite la lumina, forte defectose in acestu respectu, ci se vede nevoitu a le trage cu mari greutati sau d'in gur'a poporului, sau d'in propriulu seu sentimentu de limb'a nationale, sau, pentru cuventele mai de currendu intrate in usulu limbei nostre, d'in dictionariile altoru limbe romanice. Unu altu medilocu de interpretare a insemnariloru unui cuventu suntu si contrariile sau oppusele acelloru insemnari. De acestu medilocu de espresione se servescu cu folosu toti artistii: pictori, poeti, oratori; si cu atâtu mai multu lessicografulu este nevoitu a face desu usu de contrarie sau oppuse, mai allessu candu este vorb'a de interpretarea cuventeloru sinonime, cari in intellessulu seu generale sau in unulu ori mai multe d'in insemnarile selle particularie paru a se confunde. La asemeni cuvente lessicografulu cauta se insiste cu potere si se se adopere in totu modulu, se se servesca cu tote mediloele de interpretare, cari i stau la desposetione, ca se puna in deplena lumina delicatele nuantie de intellessu, prin cari aceste cuvente se distingu unele de altele. Sinonimic'a, parte asiá de insemnata a lessicografiei in genere, neglessa inse cu totulu in incercarile de dictionarie române date peno astadi la lumina, se impune lessicografului românú cu atâtu mai imperiosu, co multe d'in cuventele de currendu introdusse paru marei maioritate de acelluasi intellessu cu altele vechie, asiá încâtu, prin dorenti'a unor'a de a innová fora locu si fora tempu, se punu unele in loculu altor'a; si astu-felu se lipsece limb'a de espresioni necessarie pentru delicatele nuantie alle acellei-asi idea, si se adduce de neapperatu la una paupertate, in contr'a carei-a este detoriu lessicografulu a se luptá d'in tote poterile.

14. Intre elementele, cari formedia obiectulu biografiei unui cuventu, se numera si alte trei puncte de vedere, d'in cari se considera unu cuventu, adeco punctulu de vedere retoricu, punctulu de vedere chronologicu si punctulu de vedere statisticu. De partea retorice lessicografii se credu obligati a arretá, déco cuventulu, a carui istoria scriu, este poeticu sau prosaicu, déco se tiene de pros'a inalta si oratorica, sau numai de stilulu simplu si familiaru, déco in fine este nobile sau ignobile. Déro poporulu românú, precumu in ordinea sociale n'a conoscutu alta aristocratia afora de a meritului, asiá si in limb'a sa nu are vorbe nobili si ignobili: tote vorbele, destu'lu se fia curatu romanice, au unu titlu de nobilitate necontestatu, pentru co fiacare, pusa la loculu seu, are meritulu si valoarea sa necontestata. Chronologi'a cuventeloru cere se se precisedie epoc'a in care elle au intratu in usulu limbei, precumu statistic'a acelloruasi spune, déco elle au fostu usitate in tote epocele limbei si de toti scriptorii, sau numai in unele epo-

si de unii scriptori; déco au fostu si suntu in gur'a poporului intregu, sau numai in gur'a unei parti a poporului. Asupr'a acestoru doue puncte de vedere, afora de destinctionile, ce s'a dissu mai susu co se voru stabili intre vorbele intrate in usulu limbei inainte de 1830, si cari suntu, cu forte rare esceptioni, respandite la toti Români d'in tote partile, si intre vorbele introdusse de la acea epoca, se va indicá, unde va fi casulu, co cutare sau cutare vorba sau forma de vorba se afla usitata in cutare parte locuita de Români, sau in cartile tiparite mai d'in vechiu. Nu mai insistemu déro asupr'a acestoru puncte, ci properâmu a trece le celle ce avemu a dice despre ortografia.

(Va urma.)

Ad Nr. 142—1872.

Ordinea lucrariloru adunarei gen. a XII.,

ce asociatiunea trans. pentru limeratur'a rom. si cultur'a poporului rom. va tiené la Sasu-Sabesiu in 5. si 6. Augustu (Luni si Marti) c. n. 1872.

Siedinti'a I.

1. Membrii asoc. adunati fiendu la 9 óre demaneti'a in loculu destinatu pentru tienerea siedintieloru, alegu o deputatiune spre a invitá pre domnulu presiedinte la adunare.

2. Presiedintele ocupandu loculu seu, deschide adunarea.

3. Adunarea alege pentru portarea protocolului 3 notari ad hoc.

4. Se alege o comisiune de 5 membrii spre a cercetá socotelile si a raportá in siedinti'a II.

5. Se alege o comisiune de 5 membrii, cari in intielesulu §§-loru 6, 8 si 9 d'in statute va conscrie pre membrii celi noui, va incassá tacsele si le va substerne cassariului.

6. Se alege o comisiune de 5 membrii, cari in intielesulu §§-loru 23 lit. f, g si h d'in statute, va preliminará bugetulu anului viitoriu si-lu va asterne adunarei in siedinti'a II.

7. Se mai alege o alta comisiune de 6 membrii pentru esaminarea si raportarea asupra altoru motiuni, asternute adunarei gen. d'in partea comitetului asociatiunei, séu a altoru d'intre dd. membrii ai asoc.

8. Secretariulu comitetului raportéza despre activitatea asoc. in decurgerea acestui anu, precumu si despre rezultatele ce s'au ajunsu printr'ensa.

9. Cassariulu si controlorulu asternu bilantiulu venituriloru si speseloru anualu, si arata starea materiala a asociat. preste totu. Totu-odata cassariulu, conformu §-lui 4 d'in conclusulu adunarei gen. dela Naseudu d'in 1870, va raportá in specialu si despre banii incursi in favórea fondului de academia.

10. Bibliotecariulu raportéza despre starea bibliotecei asociatiunei.

11. Presupunenduse cà lucrarele enumerate pàna

aiaci, nu voru absorbi totu tempulu siedintiei, restulu aceluia se intrebuintieza pentru cetirea disertatiunilor, substernute de tempuriu la presidiulu comit. asoc.

Siedinti'a II.

1. Acesta siedintia se incepe cu continuarea disertatiunilor restante d'in siedinti'a premergutoria.

2. Adunarea primesce si desbate raportele comisiunilor delegate in siedinti'a precedente.

3. Se aduc si se desbatu proiectele si motiunile, ce se facu in privinti'a asociatiunei.

4. Se destina locul si tempulu celei mai de aproape adunari generali.*)

Sibiui, in 4. Iuniu 1872 c. n.

Comit. asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Iacobu Bologa,
vicepresied.

I. V. Rusu,
secret. II.

Nr. 144—1872.

A N U N C I U.

Conformu conclusiunei luate in siedinti'a III. a adunarei gen. a asoc. trans., tiente la Fagarasiu in 7—8. Augustu 1871: adunarea gen. a asoc. trans. pentru anulu cur. 1872, se va tienie la Sasu-Sabesiu Luni si Marti in 5—6. Augustu (adeca nu in 6—7. Augustu, cumu d'in erore s'au indusu in protocolulu adun. gen.) dupa cal. nou 1872.

Ceea ce prin acest'a conformu §§-loru 14, 21 si 25 d'in statutele asociatiunei, se aduce la cunoscienti'a publica.**)

Sibiui, in 4. Iuniu 1872.

Dela presidiulu asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Iacobu Bologa,
vicepresied.

I. V. Rusu,
secret. II.

Nr. 142—1872.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a comitet. asoc. trans. tiente in 4. Iuniu c. n. 1872 sub presidiulu dlui vicepres. Iac. Bologa, fiendu de facia ddni membrii P. Dunc'a, P. Manu, I. Hanni'a, I. V. Rusu, Z. Boiu, C. Stezariu, V. Ardeleanu si I. Cretiu.

§ 70. Inainte de tote, comitetulu aduncu petrunsu de perderea causata natiunei romane prin repausarea domnului Ioanu Eliade Radulescu intemplata in 9. Maiu a. c., crede ca 'si implenesce numai o detoria santa, candu, la propunerea unuia d'intre comembrii sei, viene a-si esprime prin acesta in unanimitate, cea mai profunda condolentia pentru amentit'a perdere, si totu-odata decide, ca acestu actu

*) Suntu poftite si celealalte diuarie romane a reproduce in colonele sale acesta programa.

**) Celealalte diuarie romane inca suntu rogata a reproduce in colonele sale acestu anuci.

de condolentia se se induca in protocolulu acestei siedintie, spre a da in memori'a posteritatiei unu distinctu documentu de pietate si reverintia cãtra acelu barbatu romanu preameritatu, carele prin geniulu, studiale, fatigiale si sacrificiale sale, consecrate in interesulu promovarei si prosperarei literaturiei si culturiei romane, a datu nascere unei epoce noue, mai in floritorie, in istori'a literaturiei si culturiei rom.

§ 71. Dn. cassariu presentieza conspectulu despre perceptele si erogatele asoc. dela siedinti'a presente. D'in acestu conspectu se vede, cumu-cã in restempulu numitu, s'au incassatu 282 fr. 30 cr. v. a. si s'au erogatu 252 fr. 84 cr. (Nr. prot. ag. 140, 1872.)

Spre scientia.

§ 72. In legatura cu conspectulu cassei de sub § 71 se raportieza in specialu despre banii incursi la asoc. dela siedinti'a trecuta, si anume:

a) Cã subventiune votata d'in partea camerei d'in Romani'a 30 Napoleoni (600 franci seu lei noi), carii schimbati cu charthia in val. austr. dedita sum'a de 270 fr. 30 cr. (Nr. prot. ag. 130 si 133, 1872.)

b) Cã tacsã de membru ord. pre 187% dela dn. subjude I. Badila si prenumeratiune la Transilvani'a pre 1872 la olalta 7 fr. v. a. (Nr. prot. ag. 134, 1872.)

Spre scientia.

§ 73. Se presentieza conspectulu cassei despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie, d'in carele se vede, cumu-cã dela siedinti'a trecuta (21. Maiu a. c.) n'au incursu la susu-numitul fondu decãtu numai 10 fr., solviti cã a dou'a rata d'in ofertulu de 100 fr. subscrisu de dn. asesoriu consist. Z. Boiu. (Nr. prot. 139, 1872.) Astfelu fondulu academiei are in proprietatea sa 5904 fr. 86 cr. (Nr. prot. ag. 141, 1872.)

Spre scientia.

§ 74. Dn. secret. I., G. Baritiu prin charthi'a sa d'in 22. Maiu a. c. incunoscentieza, cumu-cã a primitu dela ministrulu culteloru si instructiunei publice d'in Bucuresci, un'a subventiune de 600 franci seu lei noi (30 Napoleoni) votata in favorea asoc. d'in partea camerei d'in Romania, si cã aceea a si trames'o in primirea comitetului. (S'a primitu, a se vede si § 72.) Totu-odata arata, cã cu ocasiunea esolvirei amentitei subventiuni, dela locurile competente d'in Bucuresci, s'ar fi descoperitu dorenti'a, cã asemene suma se fia intrebuintiata pentru scopuri scientifice si in specie pentru culegerea si publicarea de documente istorice natiunali.

In fine cere a i se mai asemná una anticipatiune de 200 fr. pentru supportarea speseloru edarei fõiei asoc. (Nr. prot. ag. 130, 1872.)

Conclusiune. Se se esprime recunoscentia atãtu ministrulu culteloru d'in Romani'a pentru asemnarea susu-indigitatei sume in favorea fondului asoc., cãtu si dn. secret. I., G. Baritiu pentru servitiale facute cu ocasiunea scõterei si trameterei acelei subventiuni, ér dorenti'a relativa la intrebuintiarea asemenei sume,

spre scopuri științifice, se va lua în considerație cu ocaziunea proiectării bugetului pe an. asoc. 187²/₃.

Se asemneza în primirea dn. secret. I. cerut'a anticipatiune de 200 fr. pentru suportarea șeselor edarei fôiei asoc.

§ 75. Dn. protopopu și colectoriu asoc. în Mediasiu, Ioane Popescu referéza despre pașii făcuți în privința infiențării și constituirei despartimentului cercuale alu Mediasului (XXII) și totu-odata, în cointielegere cu alți inteligenți d'în locu, opinéza, că cerculu Nochrichului alaturatu în arondarea făcuta de comitetu la despartimentulu Mediasului, se se aneseze la desp. cerc. alu Sibiului că mai aprópe, séu la alu Fagarasiului. (Nr. prot. ag. 136, 1872).

Concluziune. Dn. protop. I. Popescu se i-se rescrie, că în cointielegere cu alți membrii ai asoc. și inteligenți d'în locu, se iea fără de amanare dispozițiunile de lipsa pentru infiențarea și constituirea despartimentului cerc. alu Mediasului și totu-odata se i-se trametia și sigilulu respectiv. despartimentu. Ér în cătu pentru anesarea cercului Nochrichului la despartimentulu Sibiului séu alu Fagarasiului, comitetulu prin colectorii sei, se va pune în cointielegere cu membrii asoc. și inteligenții d'în cerculu Nochrichului, cerendu a-si dá dechiaratiunea, că la care d'în amentitele despartimente, voiescu densii a se anesá cerculu Nochrichului.

§ 76. Dn. secretariu I., G. Baritiu prin charth'a sa d'în 31. Maiu a. c. Nr. 24 aduce la cunoscenț'a comitetului:

1) Cumu-cà a tramesu la adres'a dlui vicepresedinte unu pachu cu carti, d'în care nnele suntu oferite pre sém'a bibliotecii asoc. d'în partea delegatiunei societatiiei academice d'în Bucuresci, cumu și d'în partea domnului profesoriu și direct. I. M. Riureanu, ér altele edate de dn. Riureanu suntu destinate spre a se împarti gratis pre la unele biblioteci școlastice.

2) Relativu la reprezentarea productelor romane la espositiunea universale d'în Vien'a susu-laudatulu dn. G. Baritiu opinéza, că ar fi dóra cu scopu, că se se publice și în limb'a romana regulamentulu gen. alu espositiunei esitu dela comisiunea imperatésca, cumu și clasificarea gruppeloru publicate de dn. Br. Schwarz în 16. Sept. 1871. Si d'în parte-si se si oferéza a face unu estrasu d'în regulamentu și de grupe și a'lu publicá în Transilvani'a, ar fi inse de doritu, că în interesulu popularisarei obiectului d'în cestiune, se conlucre și celelalte diuarie romane. În fine arata, că preinsciențiarile pentru espositiune suntu de a se face la camerile comerciali d'în Brasiovu și Clusiu în decursulu lunei lui Iuniu a. c. (Nr. prot. ag. 137, 1872).

Concluziune. ad p. 1) Cartile oferite pre sém'a bibliotecii asoc. se primescu pre langa espresiunea recunoscenției protocolarie atátu delegatiunei societatiiei academice, cătu și dlui direct. în Bucuresci I. M. Riureanu, și totu-odata se transpunu dlui bibliotecariu spre a se petrece în registrulu cartiloru asoc., ér cu împartirea și trameterea cartiloru destinate pentru biblioteci

unoru școle resp. institute (d'în scaunulu Sibiului), se însarcinéza secret. asoc.

ad. p. 2) Opiniunea dlui secret. I. G. Baritiu relativa la cestiunea reprezentării productelor romane la espositiunea universale, se se împartasiésca cu dn. consiliariu Macelariu, caruia înca în șiedinti'a precedente a comitetului (d'în 21. Maiu a. c.) i-s'a concediatu procurarea informatiuniloru de lipsa în obiectulu d'în cestiune. Într'aceea dn. secret. I. se se poftésca a publicá în Nrulu prossimu alu Transilvaniei, atátu regulamentulu espositiunei universale, cătu și clasificarea grupeloru.

§ 77. Dn. negociatoriu și colectoriu asoc. în Muresiu-Oșiorheiu Ios. Fulep referéza în privința cauzeloru. d'în care până acumu nu s'a potutu infiențá și constițui desp. cerc. alu Muresiu-Oșiorheului. (Nr. prot. ag. 138, 1872).

Concluziune. Se se roge dn. avocatulu Mat. Popu Grideanulu, că în cointielegere cu membrii asoc. și alți barbati inteligenți d'în acele parti, se iea fără de amănare dispozițiunile de lipsa pentru infiențarea și constituirea despartimentului cerc. alu asoc. în Muresiu-Oșiorheiu, conformu îndrumariloru coprinse în provocarea comitetului d'în 7. Dec. 1869 Nr. 295, și totu-odata la tempulu seu, se raporteze încóce despre rezultatulu dispozițiuniloru făcute.

§ 78. La propunerea secret. II. se statoresce ordinea lucrariloru pentru prosim'a adunare generale a asoc. trans., tienenda la Sasu-Sabesiu în 5. și 6. Ang. (Luni și Marti) dupa cal. nou 1872, și se decide publicarea aceleia, în fôia asoc. „Transilvani'a.“

§ 79. Dn. bibliotecariu I. Cretiu presentéza unu conto sunatoriu despre 4 fr. 35 cr. că pretiulu legarei unori carti procurate pre sém'a bibliotecii asoc., și totu-odata propune a se asemná la cass'a asoc. esolvirea aceleia, d'în sum'a preliminarata de adunarea gen. pentru bibliotec'a asoc.

Se asemneza la cass'a asoc. esolvirea, resp. conto sunatoriu despre 4 fr. 35 cr. v. a.

§ 86. Dn. protop. Ioane Hannia propune, că se se procure pre sém'a bibliotecii asoc. opulu intitulatu: „Istori'a critica a Romaniloru,“ edata de B. P. Hasdeu. Bucuresci 1872.

Propunerea se primesce și dn. bibliotecariu se însarcinéza a procurá atátu amentitulu opu, edatu de dn. Hasdeu, cătu și actele șiedintieloru universitatiiei șasesci de pre anii trecuti (afara de 1871), pre câte adeca se voru potea procurá, aflanduse de vendiare.

Verificarea procesului verbale alu șiedintiei acesteia se concrede d-loru m. P. Dunc'a, P. Manu și Hannia. Sibiu, datulu că mai susu.

Iacobu Bologa,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu și verificatu Sibiu 23. Maiu c. n. 1872.
P. Dunca. P. Manu. I. Hannia.

Pentru espositiunea universale d'in anulu 1873.

Cele mai multe popóra, d'in câte tienu la unu gradu óresicare de cultura, voru avé representantii loru la viitórea espositiune universale, carii voru espune la vederea lumii obiecte de cea mai mare diversitate, atátu de acelea pe care le produce imediatu natur'a, câtu si de acelea, pe care le produce mintea si man'a omenésca.

Pentru ajungerea acestui scopu maretiu s'a elaboratu si publicatu unu regulamentu generale, a-le carui puncte le contragemu si noi precumu urmédia

Espositiunea se va deschide sub préinal'ta protectiune a Maiest. sale a imperatului si regelui, si sub protectoratulu in. sale c. r. dlui archiduce Carolu Ludovicu la Vien'a in asiá numitulu „Prater“ (Pratum) in 1. Maiu 1873, si se va inchide in 31. Octobru alu aceluasi anu.

Sub presidiulu in. sale c. r. dlui archiduce Rainer s'a intr'unitu comisiune imperatésca in Vien'a, care va representa pe acea espositiune.

Directiunea espositiunii este data dlui consiliariu br. Schwarz-Senborn.

S'au asiediatu si comisiuni provinciali in ambele parti ale imperiului, care au se provóce la participare, se ingrijésca de primirea, asiedierea, remiterea obiectelor conformu regulamentului, despre care se va vorbi mai la vale. S'au ingrijitu si de impartirea spatiului, de ridicarea unoru edificia noue si a altoru incaperi.

Declaratiunile doritoriloru de a trimite obiecte, trebuie se ajunga la comisiunile provinc. pâna in 1. Iuliu 1872.

Pâna in 31. Oct. 1872 va primi fiacare esposit. de obiecte unu biletu, in care va fi aratatu cu numeru, loculu si spatiulu ce i se va da in dispositiune.

Spesele preparative pentru localuri si pentru tóte gradinele se voru coperi d'in fondulu destinat spre acestu scopu; d'in contra, pentru spatiulu in care se voru asiedia obiectele, va avea se platésca fiesce-care espositoriu pentru câte unu metru patratu, si adeca in palatu, carele vine coperitu, de a lungulu paretiloru, pe podina câte 6 fr., pe pareti, de ecs. pentru cadre 3 fr., pe podina pentru obiecte isolate 12 fr., in curtile palatului de industria 4 fr., in Hall'a de machine pe podina 4 fr., pe parete 2 fr., in parcu (gradina) sub ceriulu liberu 1 fr., in spatiulu coperitu totu in gradina 3 fr.

Espositorii de obiecte d'in artele frumóse nu platescu neci o tacsu pentru spatiu.

Spesele de transportu pentru obiecte la calile ferate, pentru obiectele de espositiune se voru micșiora; pentru cele straine nu se va plati neci vama. Corepondenti'a d'in tierile imperiului in afaceri de espositiune e scutita de porto. Obiectele espuse nu se potu departa dela locu pâna la inchiaierea espositiunii. Dupa inchiderea ei pâna in 31. Dec. 1873 espositorii trebuie se'si duca obiectele loru. Cea care nu voru fi departate pâna in 30. Iuniu 1874, se voru vende prin licitatie, ér pretiulu loru se va pface in fondu pentru infientiarea unui institutu in favórea clasei de profesioniști mici si de lucratori.

Obiectele de espositiune voru fi supuse la judecat'a unui juriu internationale, se va publicá unu catalogu generale, alu toturoru obiectelor espuse, se voru tiené prelegeri populare si scientifice asupra diverselor produse, manufacte, fabricate, lucruri de arti frumóse si alt. Obiecte periculóse pentru esplosiunea loru, si care potu causa periculu de focu, suntu cu totulu interdise. Alchhole si oleiuri, cumu si alte materii corrosiye, se voru asiedia separate in óresi-care distantia.

Spesele de transportu si de primirea coletelor, despachetarea, ingrijirea pentru mese, trepte, dulapuri, remiterea obiectelor, au se fia portate de cátra espositoriu.

Intre 1. Febr. si 15. Aprile 1873 este tempulu in care obiectele au se fia asiediate pe la locurile loru.

Tóte colletele (técuri, pachete) care voru coprinde obiecte de espositiune, trebuie se aiba marc'a W. A. 1873 Viena. Adress'a cátra Generalu-directoriulu espositiunii. Totu pe adresa trebuie se se coprinda: Numele séu firm'a espositoriului, tiér'a si loculu de locuintia (cetate, oppidu, satu), grupp'a de care se tienu obiectele, ordínea cu numeru in care s'au annunciatu, numerulu pieselor (bucutiloru), loculu de espositiune, adeca déca acela e destinat in insusi palatulu de industria, séu in parcu, séu in hall'a de machine.

Espositorii sunt invitati a insemna si pretiurtle cu care, si loculu unde voru fi avendu placere de a'si vende obiectele loru. A le assecura, stá in voli'a fiacaruia.

Espositoriloru li se dá biletu fâra taxa pentru intrarea in localitatile espositiunii.

Gruppele sunt in numeru de 26 si preste acestea unele numite additional, éra altele temporarie.

Grupp'a Nr. 1 va coprinde obiecte de montanistica si de usine, precumu: materii fossili combustibili (carbuni de pétra, pacura etc.), essuri séu minere (stufe) d'in care se scotu metalluri, platina, auru, argentu, arama, feru, cositoriu, plumbu, telluriu etc. etc.; alte mineralie, cumu: sare, putiósca (sulfure), graphitu etc.; lege (amestecuri) de metalle; desemnuri si modelle montanistice; operate geologice; unelte montanistice;

Grupp'a 2. Producte de agricultura, silvicultura, gradinaria, cumu legume si plante de medicina, tabacu si alte plante narcotice; plante de torsu (bumbacu, inu, canepa, iuta, érba de china); gogósie de metasa; pei, pene, peru de porcu; lana; lemnaria, resíne, scórtie, carbuni de lemn, escaria; turfa; materii de gunoitu; diverse modelle de obiecte agronomice; statistica de productiune.

Grupp'a 3. Industri'a chemica representata in 5 classi.

Gr. 4. Obiecte de nutrementu si de gustatu, cá producte ale industriei, farine diverse; zacharuri; spirturi, licoruri; vinuri; bere; otiete; conserve si extracte (de carne), suppe; laptaria condensata, casiarii, brandiarii; carnaria conservata; legume conservate etc.); tabacu preparatu; confettaria,

turtaria; ciocolada; surrogat de cafea; statistică a producțiunii acestora.

Gr. 5. Industria de țesături și vestimente; torțuri și pensării de orice materie ce se țorce și țiese, cumu și înpletituri (de palie, piperigu, rogozu, peru, sirma; funară; dentelară (Spitzen); pelarii, caciule, calțiamente; manșiară; camasiară; tapetiară (covóra etc.); flori și pene arteficióse etc.

Gr. 6. Industria de pellarii și de cauciucu; curellară; sielară; cojocară.

Gr. 7. Industria de metali și de juvelle (pêtre nestimate, bijuterii).

Gr. 8. Industria de lemnarii, cumu mesară; buteră; sîndilară; sitară; strugară (Drechsleri); sculptura în lemn; dopuri; auritul lemnului; parchetară; ferestrară, usiară etc.

Gr. 9. Marfa de petra, de lutu, de sticlă, cumu sistu (Schiefer), cementu; tocile, cuti (gresii); petrii de mora; obiecte de marmoru; ornamente, decorațiuni; olane și scocuri sêu tievi de lutu, olară; cupțorie sêu sobe sêu camine, reproducțiuni plastice d'în lutu; sticle concave (gavanóse), tablă de sticlă, oglindi, pietrii arteficióse, petri nestimate (juvele) în stare naturale etc.

Gr. 10. Industria de cincallerii sêu merunta, d'în spuma-de-mare, osu de elefantu (iebure, fildisiu), scoice, osu de pesce, cera, laccu; marfa de galantarii d'în piele, bronzu etc.; betie, biciuri, umbrelle, aparatórie; peptenară, perii; jocarfi etc.

Gr. 11. Industria de papiru (charteă); materia de papiru; table de papu (Pappe; tapete; carti de jocu; papiru de scrisu, de zugravitu și desemnatu etc.

Gr. 12. Artile grafice și de desemnu industriariu, cumu tipo-, xilo-, litho-, chromo-photo-grafia; tipariți pe arama și oțielu, gravuri etc.

Gr. 13. Machinaria, și adeva mótori cu vaporu, aparate pentru vaporu; turbine, róte de apa, machine calorice, electro-magnetice, de ventu, de gasu; transmissiuni, scriptiuri (troclea), pumpe, foli, ventilatori, locomotive, mori, machine agronomice și mii de altele, pentru diferite ramuri de industria.

Gr. 14. Instrumente științifice și anume mate-matece, astronomice, fizicali, chemice, chirurgice, orológe etc.

Gr. 15. Instrumente musicali.

Gr. 16. Obiecte necesare pentru armata, clasificate în șapte departamente principali.

Gr. 17. Obiecte necesare la marina, în șese classi.

Gr. 18. Obiecte de arhitectura și de ingegneria, în 10 classi.

Gr. 19. Case de locuitu pentru burgesia cu tóta mobilatură și decorațiunea loru.

Gr. 20. Case țieranesci întregi mobilate întocma după usulu fiacarui poporu de pre totu rotundulu pamentului.

Gr. 21. Industria nazionale de casa, olarii și blidarii, țesături, coseturi, ornamente de metalu, sculpturi și alte obiecte și unelte nationali.

Gr. 22. Obiecte de musee și pentru nobilitarea gustului estheticu.

Gr. 23. Arte eclesiastica, adeva decorațiuni de baserice, altaria, ambóne, organe, scaune, armaria sêu dulapuri pentru pastrarea vaselor basericesci; crucifixe, potire, candelabre, tapete (covóra), obiecte usitate la botezu și la servirea altoru sacramente.

Gr. 24. Obiecte de arte d'în timpuri vechi (espositiunea amatoriloru, dilettantiloru).

Gr. 25. Artile frumoșe moderne.

Gr. 26. Lucruri prin care se reprezenta metódele de educatiune, institutiune și cultura, în diferite classi și departamente, încependu dela primii ani ai prunciei până la etatea matora.

Afara de acestea 26 gruppe, în espositiunea aditionala intra istoria inventiuniloru, a manufactureloru, a pretiuriloru etc. etc.

În espositiunea temporaria sêu interimala intra: animale vii, cumu cai, vite cornute, oi, porci, cani, passeri de casa, animale selbatece, pesci etc.; passeri și venatu mortu, carne, unsori; produse d'în lapte; póme próspete, flori, plante etc.; plante stricatióse în agricultura și silvicultura etc.

D'în enumerarea acestoru gruppe se póte cunoșce, că ómeni d'în poporul romanescu inca potu concurge prea bene cu multime de obiecte la espositiunea universale, numai se voliesca și se fia cine se le stea de îndemana și se le dea informatiunile necesare; ceea ce, pre câtu scimu, anume pe la camerele comerciali și de către comisiunile asiediate pe le cetati și oppide se și face ca tóta bun'a volientia.

G. B.

Publicarea baniloru incurși

la fondulu asoc. trans. dela șiedinti'a comitetului d'în 21. Mațu a. c. până la șiedinti'a aceluia d'în 4. Iuniu c. n.

Dela dn. subjude la júdețulu sing. d'în Sibiiu, Ioane Badiła tacs'a de membru ord. pre 187°/₁ 5 fr.

Sibiiu. 4. Iuniu 1872.

Dela secret. asoc. trans.

Contribuiri în favórea fondului de academia.

Dela dn. asesoriu consist. Zacharia Boiu d'în ofertulu de 100 fr. subscrisu în favórea academiei, s'au primitu 10 fr.

Sibiiu, 4. Iuniu 1872.

Dela secret. asoc. trans.